

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-399/11

**Stefano Melloni
przeciwko
Ministerio Fiscal**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunal Constitucional (Hiszpania)]

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Europejski nakaz aresztowania — Procedury wydawania osób między państwami członkowskimi — Decyzje wydane w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiała się osobiście — Wykonanie kary orzeczonej zaocznie — Możliwość wznowienia postępowania

Streszczenie – wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 26 lutego 2013 r.

1. *Akty instytucji — Stosowanie w czasie — Przepisy proceduralne — Zastosowanie do sporów zawisłych w chwili wejścia w życie tych przepisów — Artykuł 4a decyzji ramowej 2002/584 — Zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w ramach procedury wydawania toczącej się w chwili wejścia w życie decyzji*

(decyzja ramowa Rady 2002/584, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 4a, art. 8 ust. 2)

2. *Współpraca sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi — Powody fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania — Nakaz aresztowania w celach wykonania kary orzeczonej zaocznie — Wykonanie uzależnione od warunku stanowiącego, że sprawa zakończona wydanym zaocznie wyrokiem będzie mogła być w państwie wydającym nakaz rozpoznana ponownie — Niezgodność*

(decyzja ramowa Rady 2002/584, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 4a ust. 1)

3. *Współpraca sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi — Powody fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania — Nakaz aresztowania w celach wykonania kary orzeczonej zaocznie — Obowiązek przekazania w wypadkach określonych w art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 — Naruszenie prawa do skutecznego środka prawnego i do rzetelnego procesu sądowego — Brak*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47, art. 48 ust. 2; decyzja ramowa Rady 2002/584, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 4a ust. 1)

4. *Prawa podstawowe — Karta praw podstawowych Unii Europejskiej — Poziom ochrony — Prawa podstawowe gwarantowane konstytucją państwa członkowskiego — Europejski nakaz aresztowania w celach wykonania kary orzeczonej zaocznie — Możliwość uzależnienia przez*

państwo przekazania od warunku stanowiącego, że w państwie członkowskim wydającym nakaz sprawa, w celu uniknięcia naruszenia prawa do sprawiedliwego procesu i prawa do obrony zagwarantowanych jego konstytucją, będzie mogła być poddana ponownemu rozpoznaniu — Brak

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 53; decyzja ramowa Rady 2002/584, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 4a ust. 1)

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 31, 32)

2. Artykuł 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową 2009/299, należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by wykonujący nakaz organ sądowy w wypadkach wskazanych w tym przepisie uzależnił wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary od warunku stanowiącego, że sprawa zakończona wydanym zaocznie wyrokiem skazującym będzie mogła być ponownie rozpoznana w wydającym nakaz państwie członkowskim.

Przyjęte przez prawodawcę Unii rozwiązanie, polegające na wyczerpującym wskazaniu wypadków, w których wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary orzeczonej zaocznie nie narusza praw do obrony, jest nie do pogodzenia z pozostawieniem po stronie organu sądowego wykonującego nakaz możliwości uzależnienia tego wykonania od warunku, że dany wyrok skazujący będzie mógł zostać poddany ponownej ocenie w wyniku wznowienia postępowania w celu zagwarantowania praw zainteresowanego do obrony.

(por. pkt 44, 46; pkt 1 sentencji)

3. Artykuł 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową 2009/299, nie narusza ani prawa do skutecznej ochrony sądowej i sprawiedliwego procesu, ani prawa do obrony zagwarantowanych, odpowiednio, przez art. 47 i art. 48 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii, i jest zatem zgodny z wymogami wynikającymi z tych artykułów.

W istocie o ile prawo oskarżonego do stawienia się osobiście na rozprawie stanowi istotny element prawa do sprawiedliwego procesu, o tyle prawo to nie ma charakteru absolutnego. Oskarżony może swobodnie z tego prawa zrezygnować w sposób wyraźny lub milczący, pod warunkiem że rezygnacja będzie wykazana w sposób jednoznaczny, że będzie jej towarzyszyć minimum gwarancji stosownych do jej wagi i że nie będzie jej stać na przeszkodzie żaden ważny interes publiczny. W szczególności naruszenie prawa do sprawiedliwego procesu nie jest wykazane, choćby nawet oskarżony nie stawiał się osobiście, jeśli tylko został powiadomiony o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy lub jeśli bronił go obrońca, któremu udzielił on pełnomocnictwa.

Ponadto realizowana przez decyzję ramową 2009/299 harmonizacja przesłanek wykonywania europejskich nakazów aresztowania wydanych w celu wykonania orzeczeń zapadłych w wyniku rozprawy, na której zainteresowany nie stawiał się osobiście, zmierza – jak wskazuje art. 1 tejże decyzji ramowej – do wzmocnienia praw procesowych osób, wobec których toczy się postępowanie karne, i do usprawnienia wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych przez państwa członkowskie.

(por. pkt 49, 51, 53, 54; pkt 2 sentencji)

4. Artykuł 53 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie zezwala on państwu członkowskiemu na uzależnienie przekazania osoby skazanej zaocznie od warunku wymagającego umożliwienia w państwie członkowskim wydającym nakaz ponownego rozpoznania sprawy zakończonej wyrokiem skazującym w celu uniknięcia naruszenia prawa do sprawiedliwego procesu i prawa do obrony zagwarantowanych konstytucją.

Odmienne wykładnia art. 53 karty naruszałaby zasadę pierwszeństwa prawa Unii w zakresie, w jakim pozwalałaby, aby państwo członkowskie tworzyło przeszkodę w stosowaniu aktów prawa Unii w pełni zgodnych z kartą w wypadku braku poszanowania przez te akty praw podstawowych gwarantowanych konstytucją tego państwa.

Nie budzi wątpliwości, że art. 53 karty potwierdza, że gdy akt prawa Unii wymaga przyjęcia krajowych aktów stosowania, organy i sądy krajowe są uprawnione do stosowania krajowych standardów ochrony praw podstawowych, o ile zastosowanie owych standardów nie podważa poziomu ochrony wynikającego z karty stosownie do wykładni Trybunału ani pierwszeństwa, jednolitości i skuteczności prawa Unii. Jednakże art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową 2009/299, nie przyznaje państwom członkowskim uprawnienia do odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, gdy zainteresowany jest objęty jednym z czterech przypadków wymienionych w tym przepisie.

W rezultacie zezwolenie państwu członkowskiemu na powołanie się na art. 53 karty w celu uzależnienia przekazania osoby skazanej zaocznie od nieprzewidzianego w decyzji ramowej 2009/299 warunku wymagającego umożliwienia ponownego rozpoznania w państwie wydającym nakaz sprawy zakończonej danym wyrokiem skazującym, aby uniknąć naruszenia prawa do sprawiedliwego procesu i prawa do obrony zagwarantowanych konstytucją państwa członkowskiego wykonującego nakaz, prowadziłoby poprzez podważenie jednolitości standardu ochrony praw podstawowych określonego w decyzji ramowej do naruszenia zasad wzajemnego zaufania i wzajemnego uznawania, do których wzmocnienia dąży wspomniana decyzja ramowa, i w konsekwencji do zagrożenia jej skuteczności.

(por. pkt 58, 60, 61, 63, 64; pkt 3 sentencji)